

ศัพท์พาณิชย์

ศัพทามิปาย

ในมหาเวสสันดรชาดก

กุธภัย	น. เครื่องราชบุโภค อันเป็นเครื่องหมายความเป็น ราชอาณาจักร มี ๔ อย่าง คือ ๑. พระมหาพิชัยมงกุฎ ๒. พระแสงชราร์ชยศรี ๓. ชารพระกร ๔. วาลวีชนี ๕. ฉลองพระบาททรงคำ	๑๓/๒๖๐
กังโดยกบ	ก. ก้มໂກ่งกันให้ได้ขึ้น แล้วคืนคลานไปอย่างกบ	๕/๑๐๓
กตัญญูตเวช	ว. ผู้รู้จักคุณ และรู้ตอบสนองบุญคุณท่าน	๑๐/๒๑๔
กนกนิกน	น. แท่งทอง	๑๑/๒๒๔
กนกมณี	น. ทองและแก้ว	๑๑/๒๒๓
กนกรตันตุหา	น. ถ้วยทอง	๗/๑๔๖
กนกรตนามาศ	น. ทองและแก้ว	๑๑/๒๔๒
กนิษฐานารี	น. น้องสาว	๑/๕
กนิษฐุ	น. น้อง	๕/๘๑
กนิษฐา	น. น้องสาว	๘/๑๗/๙
กนิษฐานารีราษฎรา	น. ราชินิดาผู้เป็นน้อง	๕/๑๖
กบทู	น. ไม้ขี่มหังกลอนสำหรับมุงหลังคาเรือน	๕/๑๐๓
กมล	น. ดาวใจ	๑๐/๒๑๐
กมลฤทธิ์	น. จิตใจ	๑/๔

ศัพทาชีบาย

๓๖๖

กร	น. มือ	๑๐/๒๗๔
กรฉลจ	น. กระฉลจ, เครื่องเข้าขบวนแห่งในพิธีหลวงอย่างหนึ่ง	๑๑/๒๕๓-๔
กรณ	น. หู	๕/๑๙๙
กระกรอกกระกรำ	ว. จำนาอกตรากรรำ	๑๑/๒๓๔
กระดาษลาย	ว. สักดิน, หมายความ	๕/๙๓
กระทราบ	น. แบบแผน, กระบวนการ	๑๓/๒๖๐
การทำประทักษิณ	ก. เดินเวียนขวา	๕/๑๐๕
กระพัด	ก. ผูกมัด, รัดรึง	๕/๑๐๘
กระยาโภชน์	น. เครื่องบริโภค, ของกิน	๖/๑๙๑
กระยาสنان	น. เครื่องสنان, เครื่องอาบ	๑๓/๒๖๐
กระยาสั้งเวย	น. เครื่องเช่น	๕/๙๑
กระแสสินธุ	น. กระแสน้ำ, สายนา	๕/๑๙๗
กเรณุ	น. ช้างพัง	๑๓/๒๗๖
กเรณุเดວตสาร	น. ช้างพังเผือก	๑๓/๒๗๖
กเรนทร	น. พญาช้าง	๑๓/๒๗๐
กฤชภารติการ	น. บุญบารมีที่เคยกระทำมา	๑๐/๒๐๖
กฤชาภินิหาร	น. อภินิหารบารมีที่ได้เคยกระทำมาแล้ว	๕/๒๐๕
กฤชภารกิจ	น. บุญบารมีที่เคยทำมา	๑๓/๒๗๕
กฤชาภินิหาร	น. อภินิหารที่ได้กระทำมา	๕/๖๘; ๕/๙๑
กลอน	น. เครื่องเสลักประทุหน้าต่าง	๕/๑๐๓

กลอน	น. ชื่อตัวไม้เครื่องเรือนส่วนบุคคล	ใช้พากบันแบบ
สำหรับวางเครื่องมุงหลังคา		๕/๑๐๓
กีด	ว. ชี้ว้า, จันไทร	๕/๘๙
กษิริวารี	น. น้ำนม	๑๐/๒๔๕
กเพวะ	น. ร่างกาย, ชากระดับ	๙/๑๙๔
ก่องกฎหมาย	น. กองไฟ	๑๑/๒๓๐
กักขะ	น. หยาบช้า, หยาบคาย	๕/๙๐
กักบะระหว่าง	น. คำหยาน	๕/๑๙๕
กัญญาเรยวามาลัยมาศ	น. นางผู้สาวงาม	๔/๖๖
กษัตริย์	น. เครื่องประดับคอ	๑๓/๒๖๕
กันดง	ก. ล้อมวง, กันรยบ	๑๑/๒๓๓
กันยน	น. มีดป้ายแหลมสองคมเป็นอาวุธสำหรับเห็นน	
ใช้ในการรบ		๑๑/๒๔๕
กับป่าสิกพัศตร์	น. ผ้าฝ้ายชาวกาสี	๑๓/๒๕๖
ก้มปนาท	น. เสียงกึกก้อง	๑๑/๒๔๔
ก้มปนาท	ก. หวานไหว, กระเทือน ๒/๑๔,๑๕; ๔/๑๘๓; ๙/๒๐๐	
ก้มมีว่าต	น. ลมเกิดแต่กรรม, ลมเบ่ง	๒/๑๓
กัลยาณมิตร	น. มิตรที่ดี	๑๐/๒๐๗
กາງຈົນກັບ	น. กລ້ວຍຫອງ	๑๓/๒๖๖
ກາງຈົນກຸພາດ	น. ต່າງຫຼູຫອງ	๑๑/๒๒๓
ກາງຈົນມື	น. ทองและแก้วมูน	๒/๑๕,๑๙; ๑๓/๒๖๓

กາມຈົນນາຍ	ว. ຊຶ່ງສໍາເວົ້າດ້ວຍທອງ, ແລ້ວດ້ວຍທອງ ທຳດ້ວຍທອງ	
		๑๓/๒๖๑
ກາມຈົນນາຄ	ນ. ກອງບວິສຸຫຼົງ	๑๑/๒๖๕
ກາຮຸງ	ນ. ຄວາມສັງສາຣ	๑๐/๒๖๐
ກາຮຸງອືດ	ນ. ຈີສັງສາຣ	๑๓/๒๖๓
ກາມຮາຄະ	ນ. ຄວາມຮັກໄກ້ໃນການຄຸດໜັງ & ອື່ນ ຮູບ (ສີ) ເສີ່ງ ກລືນ ຮສ ແລະ ເສີ່ງສັນພັສ	៥/១០១
ກາມວອຣເທັພອານີ	ນ. ເນື່ອງສວັບຄ້ົນການພາພາງ	១០/២៤៨
ກາຍິນທີ່	ນ. ຮູປ່ວ່າງ	១០/២៦៦
ກາຜຣ	ນ. ຄວາຍ	៧/១៤៦; ៨/១៣២
ກາສ່າວ	ນ. ຜ້າຍ້ອມຝາດ	៥/០៤១
ກາສົກພັກ	ນ. ຜ້າຈາວກາສີ, ຜ້າເນັດຕີ	៣/៤៩, ៦១
ກາພ	ນ. ຂໍອັນພາບຢູ່ອ່ອຍ່າງໜຶ່ງ	៥/១៦៥
ກາພນັກ	ນ. ຂ້າງແຮນ	៥/៩១
ກາພສິງ	ນ. ກາພຣາສີ໌	៧/១៤៦
ກຳເລາະແຮງ	ວ. ນີແຮງທຸນ້ນ້ຳ	៦/១២១
ກຳເຫຼາະ, ກຳເລາະ	ນ. ທຸນໍ້ມ, ສາວ, ວຸນ	៧/១៤៦
ກິນຮ	ນ. ສັຕິວົງຄນກົງນັກ	៥/៩៧
ກິນຮຄາ	ນ. ໜຸ່ງກິນຮ	៧/១៤១
ກິມໜາດີ	ນ. ຕັວໜ່າຍນ	១៣/២៦៥
ກິເລສ	ນ. ຄວາມເກົ້າໜອງໃຈ	១/៦
ກິເລສສັງຄຣາມ	ນ. ກາຮຮັບກັບກິເລສ	៥/១០៥

มหาเวสสันดรชาดก

๗๖๕

กุญชร	น. ช้าง	๒/๑๔
กุญชโรกุญชรชาติ	น. ช้างพลาย	๕/๑๐๔
กุณฑิพธ์	น. พิธีบูชาไฟ	๘/๑๓๔
กุคน	น. เครื่องประดับทองแกมนแก้ว	๑๑/๒๒๓
กุหัน	น. ชนู	๑๓/๒๗๙
กุนที	น. แม่น้ำสายเล็ก, แม่น้ำเชิน	๔/๑๖๐
กุสามาลย์	น. ดอกไม้	๒/๓๒
กุสามาลยกุมุทมาศ	น. ดอกบัวทอง	๑๑/๒๒๓
กุสุมมาลา	น. ดอกไม้ (สำหรับบุชา ๕) คือ หยา入睡, ข้าวสาร, เม็ดผักกาด, ดอกมะลิ และข้าวตอก	๑๓/๒๖๙
เกยมาศ	น. เกยทอง	๓/๓๔
เกษมสานต์	ว. ไปร่ำใจและสงบใจ	๑๒/๑๙
เกศีสماโนนช	น. ศรีระพร้อมทั้งใจ	๘/๑๕๒
เกาหันท์	น. ชนู	๑๑/๒๓๙, ๒๔๔
โภกโล	น. นกคูเห่าว	๓/๖๐; ๘/๑๔๗
โภญจนานา	น. เสียงร้องกึกก้องคล้ายเสียงนกกระเรียน	
		๒/๓๓; ๑๑/๒๕๓
โภเมน	น. ชื่อแก้วชนิดหนึ่ง	๖/๑๒๒
โภลาหล	น. ความเอื้อเกริก, ความอ่อนหวาน	๔/๘๘; ๖/๑๘๓
โภสีร'	น. พระอินทร์	๑/๘; ๘/๑๐๕
โภสีร'สักกเทเวรานช	น. พระอินทร์	๑๐/๒๑๐
โภสุนกลโรช	น. ดอกบัว	๘/๑๕๒

ໂກໄສຍວຕາ	ນ. ຜ້າໃໝ	១៣/២៦៥
ໄກຮາສຄື	ນ. ເຂົາໄກຮາສ	២/១៨
ໄກສຽບສື່	ນ. ພຸ້ມໄກສຽບສື່	៧/១៤៦
ໄກສຣໄສຢາສນ໌	ນ. ທິ່ນອນໄກສຽບສື່	៧/១៤៦
ນັ້ງກໂກບນາກຕົດຕາຫາວ	ນ. ອາຫາວຄົອຂອງເຄີຍຂອງກິນ	៥/១០៦
ບັດຫ້າງ	ກ. ທຳທີ່ນອນບນດັ່ນໄນ້	៦/១៩១
ບັດຕິນຮາບົບດິນທົງ	ນ. ກະທົງຕົວຢູ່ໃຫຍ່ເປັນຈອນນວຮັນ	១១/២៤០
ບັດຕິຍຄາບສ	ນ. ກະທົງຕົວຢູ່ຜູ້ທຽບພනວະເປັນຄາບສ	១១/២៤០
ບັດຕິນາເຮັດ	ນ. ນາງກະທົງຕົວຢູ່ໃຫຍ່	១២/២៤៦
ບັດຕິປະເພດ	ນ. ປະເພດກະທົງຕົວຢູ່	១១/២៤៨
ບັດຕິໂປກ	ນ. ລູກກະທົງຕົວຢູ່	១៣/២៧៦
ບັດຕິພາກ	ນ. ວົງຕົກປະຕົວຢູ່	២/១៩
ບັດຕິພັນຫຼຸ	ນ. ເພົາກປະຕົວຢູ່	១/៦
ບັດຕິເພັດ	ນ. ເພົາກປະຕົວຢູ່	១៤/៤៥៧
ບັດຕິມໄທມາສມຸດຕົວກ	ນ. ກະທົງຕົວຢູ່ຜູ້ນັບເນື່ອງອູ່ໃນ ມາສນມຸດຕົວກໍຢູ່ໃຫຍ່	៨/១៦៧
ບັດຕິຍຮານຈອරຍາ	ນ. ພຣະຮາຈຈົວວັດທະນາກະທົງຕົວຢູ່, ປະເພດກະທົງຕົວຢູ່	៥/៧៣
ບັດຕິຍຮານຈົບາຍ	ນ. ອຸບາຍວິນີ້ຂອງກະທົງຕົວຢູ່	១៣/២៤៥
ບັດຕິຍວວງກ	ນ. ວົງກໍນົມຕົວຢູ່ອັນປະເສລີສູ	៥/៦៧; ៥/៨១
ບັດຕິຍວສັງສວຣແຍກ	ນ. ຮາຊສນບັດຕິນເບົນເປັນວິສັງແຫ່ງກະທົງຕົວຢູ່	១២/២៤៦

ຫັດທີຍເວກ	ນ. ເພສກນັກທີ່	ອຕ/ໄຊ໖໐
ຫັດທີຍສໍາຄມ	ນ. ສນາຄມກັກທີ່, ທຸນນຸມກັກທີ່	ອໄ/ໄຊ໕໖
ຫັດທີຍສຸ່ມາລີ	ນ. ນາງກັກທີ່ຜູ້ລະເອີຍດ້ອນ	ອອ/ໄຊ໔
ຫັດທີຍະ	ນ. ກັກທີ່	ດ/ໄຊ
ຫັດທີຍາຮົບດິນທີ	ນ. ກັກທີ່ຜູ້ຢືນໃຫຍ່	ອກ/ໄຊ໔
ຫັດທີຍາຮົບເບັກ	ນ. ກັກທີ່ຜູ້ຢືນໃຫຍ່	ອອ/ໄຊ໑; ອໄ/ໄຊ໕
ຫັດທີຍາວາສ	ນ. ທີ່ປະຫວັບຂອງກັກທີ່	ອໄ/ໄຊ໔
ຫັດທີເຢັກ	ນ. ກັກທີ່ຜູ້ຢືນໃຫຍ່	ດ/ໄຊ
ບນອງ	ນ. ໄລສີ	ອໄ/ໄຊ໔
ບນອງຄໍາ	ນ. ຄໍາຮັ້ງຮັບ	ອອ/ໄຊ
ບັນຕິ	ນ. ຄວາມອົດທນ	ດ/ດົກ
ບັນຫມາຮ	ນ. ມາຮື່ອເບີຈຸ່ນນີ້ ພນຍາດຶງໂຮກວັນໄໝເຈັບໃນຮ່າງກາຍ	ອອ/ໄຊ໔
ບັນຫາວາຮປະເທດ	ນ. ດ້າຍ	ອຕ/ໄຊ໔
ບຣຣຄາວຸຫ	ນ. ອາວຸຫ ຂີ່ ຂ່າວົກ	ຕ/ນ
ຂ້າງຄວາຍ	ນ. ໄນຍາວເຈາະເປັນຮູ່ທີ່ນາບທັງຄາເວືອນ	
ມີໄນ້ເສີບຫຼຸຍືດົກກັບອຳໄກ		ດ/ໄຊ
ບື້ຄາສພ	ນ. ພຣະຜູ້ສັນອາສະກິໂລສ	ດ/ດ; ອຕ/ໄຊ໔
ບື້ວາຮຣສ	ນ. ນ້ານມ	ອໄ/ໄຊ
ບື້ໂຮກມອູຮສ	ນ. ນ້ານມແລະນາຜົງ	ດ/ດົກ
ເບອມ	ວ. ເຂັ້ມແຂງ, ແຂັງແຮງ, ເຂັ້ມ ກໍວ່າ	ດ/ດົກ

ឯមក	ន. ដើរិទ្ធនៅ អក្សរក្រឹងបែងគោរព	
ដើរិទ្ធឌាក់ខាយបែងពាណិជ្ជកម្ម		៧/១៤៧
ឯមភ្លាមា	ន. ដាប់លីកអី, ដាប់ប៉ាន	១៣/២៦៥
ឯមឈុំ	ក. វិងវាហីយុត្តិការិយាយគោលនយោបាយ	៨/១៧២
ឯមគ្រាប់	ន. ណែនា, នា	៤/៩០
ឯមឈានិករ	ន. ហេតា, ងុង	៦/១៤៥
ឯមឈាមធមធ្មុកម្ម	ន. ទីតួនអំពេងទៀនាយកុំពបុគ្គលិកដោសាពលុករាយ	
ឯមឈុំ		១/២
ឯមឈុំ	ន. ចំរង	១២/៤៨៧
ឯមឈុំធម្មុជរ	ន. ចំរងឱពូ, ចំរងិលាយ	៤/១៨
ឯមឈុំ	ន. ឲលុងចំរង	៤/៣៣
ឯមឈុំ	ន. ចំរង	១១/៤៤៥
ឯមឈុំ	ន. ការវិទ្វាបែងបែងបាន	៤/២៤
ឯមឈុំ	ន. ធម្មាចារិយាយគោលនយោបាយ	៣/៤០
ឯមឈុំ	ន. ចំរងទុរុ, ចំរងិលាយ	១១/៤៣៥
ឯមឈុំ	ន. ចំរងិង, ចំរងិលិមី	១១/៤៣៥
ឯមឈុំ	ន. ចំរងសារ, ចំរងឱពូ; ៤/១៨; ១១/៤៤៤; ៨/១៧០;	
		១៣/៤៦៦
ឯមឈុំ	ន. ចំរង	៤/១៨
ឯមឈុំ	ន. ចំរងទរង, ចំរងិនៃពីរ	១២/៤៥១
ឯមឈុំ	ន. ចំរងទរង, ចំរងិនៃពីរ	៤/១៨
ឯមឈុំ	ន. ក្រៀមប្រជុំចំរង	៤/១២

มหาเวสตันครชาดก

๓๗๓

คนาไอยเรศ	น. ช้างพระที่นั่ง	๒/๒๑
คันธรฆาติ	น. ช้างในป่า, ชومช้าง, พญาช้าง	๑๑/๙๓๙
คเขนทร	น. พญาช้าง, ชอมช้าง	๔/๙๙
คเขนทร์	น. ชอมช้าง, พญาช้าง	๓/๔๐
คนธรรมพ	น. เทพบุตรนักดนตรี	๔/๙๗; ๕/๑๙๕
ครรไล	น. ใบ	๔/๙๔
ครหาวิปวาก	น. ความดีเดียนและกล่าวร้าย	๑๑/๒๒๙
คฤหัตต์	น. เรือนแก้ว	๑๓/๙๗๔
คัณมพร	น. ห้องฟ้า	๖/๑๙๗
กันอกุฎี	น. กุฎีที่ประทับของพระพุทธเจ้า, กระหองหonom, กระหองกุฎี	๑/๔; ๘/๑๕๓; ๕/๒๑๒
คล	ก. เพา	๓/๖๔
คามเบต	น. เชตบ้าน	๑๓/๙๗๔
คิมหาเหม็นดกกาล	น. ฤคุร้อนและฤคุหนava	๖/๑๒๙; ๗/๑๔๑
คิรรอมย	น. เขานหนารื่นรมย	๑๑/๒๒๗
คุลีกรรมา	น. การคลูก, การขยำ	๔/๑๑๔
คุหาวาส	น. ท้อญี่คือด้า	๕/๒๐๐
โโคเค้า	น. โโคจ่าฝุ่ง	๔/๙๕
โคงาล	น.. คนเลี้ยงโโค	๘/๑๗๐; ๑๙/๒๕๒
โโคอุศุภราษ	น. พญาโโค, โโคผู้	๘/๑๗๐
หวาน	น. จมูก, ลมหายใจ, = ลมจมูก	๗/๑๕๖

จักรพรรดิคชาธาร	น. ช้างทรงพระเจ้าจักรพรรดิ	๒/๒๔
จักษุโรคพาธ	น. โรคตา	๑๙/๒๕๓
จังกอบ	น. ปากเรือ, มด, ผูก	๘/๑๖๘
จันทາล	น. คนวรรณະท่า	๕/๘๒
จตุคตภาน	น. ผ่านที่ ๔ หมายถึงรูปภาน ซึ่งมี ๔ อ่าย เรียก ตามลำดับว่าปฐมภาน ทุติยภาน ตติยภาน จตุคตภาน ผู้ได้บรรลุภานที่ ๔ แล้ว ย่อมจะอธิชฐานให้เกิดภิกขุญาหรือภิกษุณ ให้มีฤทธิ์มีเดชาได้ ๑/๒	
จตุนาท	น. สัตว์สี่เท้า	๒/๑๕
จตุปาริสุทธิศิล	น. ศิลปะธรรมบริสุทธิ์ ๔ อ่าย (ดู คิลสังวร) ๑๓/๒๖๙	
จตุพิชนธรรมชาต	น. บริษัทหง ๔ คือ ภิกขุ, ภิกษุณ อุบาสก อุบลสิกา	
จตุรงค์คภานนิกร	น. ทหาร ๔ เหล่า (ดู จตุรงคเสนา)	๔/๗๒
จตุรงคประชาราชภูร	น. ทหารหง ๔ เหล่าและประชาราชภูร ๑๓/๒๖๙	
จตุรงคพญุบทาตร	น. กระบวนทพ ๔ เหล่า คือ เหล่าช้าง, เหล่าน้ำ, เหล่ารถ, เหล่าราบ	๑๑/๒๓๔
จตุรงคโยชา	น. ทหารและเหล่า (ดู จตุรงคเสนา) ๑๑/๒๔๐; ๑๒/๒๕๓	
จตุรงคเสนา	น. ทหาร ๔ เหล่า คือ เหล่าช้าง, เหล่าน้ำ, เหล่ารถ, เหล่าเดินเท้า	๓/๕๒
จตุรพรหมเมตตาภาน	น. ผ่านอันมีเนตตาในพรหมวิหาร ๔ เป็นภารណี	๔/๗๙
จตุรพรหมวิหาร	น. ธรรมเป็นเครื่องอยู่สำหรับพระพรหมหรือผู้หลัก ^{ผู้ใหญ่} ๔ อ่าย คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกษา	๔/๘๐

จตุรัสสระ	น. สระสีเหลี่ยม	๗/๑๔๗
จตุรโอมสาร	น. มหาสมุหรคือหัวงกิเตส ๔ ประการ คือ ๑. กานะ โอมะ คือ กามคุณ ๒. ก่าวะ โอมะ คือ กพ ๓. ทึภูโกระ โอมะ คือ มิจนาทึภูรี ๔. อวิชโอมะ โอมะ คือ อวิชา	๓๐/๒๖๔
จตุราธิษัทธิรัตน	น. อริยสัจารวณ ๔ คือ ทุกอย่าง สุขทั้งหมด	๑๓/๒๗๕
จตุรลักษณ์	น. เดินไป, ไป	๙/๑๘๖
จตุรลักษณ์	ก. บืนปวน, หวานไหว	๒/๑๕
จอมโนลีนราาราย	น. กษัตริย์ผู้เป็นเจ้ากระหน่อมของชาวบ้าน ๕/๗๘	
จอมสีเนรุราช	น. พระอินทร์	๑๐/๒๖๔
จตุรบทนิก	น. หมุสตัวสีเทา	๗/๑๔๕
จตุรบทวินาท	น. สัตว์สีเทาและสองเทา	๑๓/๒๖๘
จตุรบทวินาท	น. สัตว์สีเทา	๒/๓๓; ๘/๑๕๐; ๙/๑๙๙
จตุรจราชนเสนา	น. หพหลวง ๔ เท่า (ดู จตุรจราชนเสนา)	๑๔/๒๔๖
จตุรปายेत	น. อบายภูมิ ๔ คือ นรก เปรตวิสัย กำเนิดสัตว์-เดียรណาน และอสุรกาย	๑๔/๒๔๘
จันทนสาร	น. แก่นจันทน์	๑/๔
จันทน์	น. ชื่อตัวไม้เครื่องเรือนส่วนบน อยู่ตรงกับชื่อสำหรับบ้านแปลนหรือรั่วระแนง	๕/๑๐๓
จัมมากรณ์	น. อากรณ์หนังเสือ	๗/๑๔๗
จัว	น. ไม้เครื่องเรือนส่วนบนที่บีดข้างหากดหลังคา	
มีรูป gorge ไม่สามารถให้คำอธิบาย		๕/๑๐๓

ศัพทากลีบາຍ

๓๗๙

ชลธาร	น. แม่น้ำ	๑/๒
ชลธ	น. แม่น้ำ	๑/๑
ชลนย์	น. น้ำตา	๘/๑๗๕
ชลนา	น. นาตา	๘/๑๗๖
ชลเนตร	น. นาตา	๓/๓๕; ๘/๑๖๕
ชลวารี	น. น้ำ	๑๓/๔๗๑
ชลีกร	ก. ประณมฟื้อให้	๑๙/๔๕๑; ๑๓/๔๖๐
ชโลทก	น. นา	๖/๑๒๙
ชโลทกາ	น. หัวงน้ำ, ลำธาร	๗/๑๔๙
ชโลทร	น. แม่น้ำ	๓/๕๓
ชโลธร	น. นา	๘/๑๕๖
ชัวรล	ว. รุ่งเรือง	๖/๑๙๓
ชาติเรณู	น. เกสร	๖/๑๒๙
ชาวสุราลัย	น. ชาวสวนรค	๔/๗๗
ชำนาจะ	ว. ประจำ, มีประจำ	๑๑/๔๓๙
ชินวงศ์	น. วงศ์พระชนเจ้า, พระโพธิสัตว์	๔/๗๘; ๘/๑๕๐
ชินวร	น. พระชนะเจ้าผู้ประเสริฐ, พระพุทธ	
		๔/๖๘; ๑๐/๑๙๕
ชินสีห์	น. พระพุทธเจ้า (ราชสีห์คือผู้ชนะมาร)	
		๑/๔; ๒/๑๕; ๓/๖๔; ๘/๑๗๒
ชินเสร	น. พระชนะเจ้าผู้ยิ่งใหญ่, พระพุทธ	๕/๙๙
ชีรណคี	น. ไฟธาตุสำหรับย้อมอาหาร	๑๑/๔๕๐

ນິວາສັງ	ນ. ດກເສັ້ນຂົວືດ	ຮອ/ໜຸດດ
ນຸ່ມບ້າຍ	ນ. ທຸມນຸ່ມຜູ້ບ້າຍ, ຄະແຜ່ຜູ້ບ້າຍ	ດ/ດດ
ນຸ່ມສ້າຍ	ນ. ເກົ່ອງສູງອ່າງທິນເປັນຮູ່ປັດຕົວສາມັນ	
	ນີ້ສາຍໄທນໍທ້ອຍ	ດດ/ໜຸດດ
ນຸ່ລົກ	ກ. ປະຈະນມື້ອໄຫວ	ດ/ດດ
ເບັ້ນຫຼາ	ນ. ພີ	ດ/ດດດ
ໂຫຼງໂຈ	ນ. ເກົ່ອງວິດໜ້າໜົດທິນ	ດ/ດດດ
ມານ	ນ. ດກເພິ່ນອາຮມຜົນໃຫ້ໃຈເປັນສາມີ	ດ/ດດ; ດ/ດດດ
ມາມວຸດຍຸດ	ນ. ມູາແອັນແກ່ກໍລຳ	ດ/ດດດ
ຄຽມຄົນໝໍ	ນ. ບຸດຮູ່ເຢົວ	ດ/ດດ
ຄຽມໂປດກ	ນ. ລູກເລືັກ	ດ/ດດດ
ຄຽມກາມຸນາສຸກ້າທິວາກຣ	ນ. ດວງອາທິຍ່ເຮັດຂຶ້ນກຳລັງອ່ອນແສງ	ຮອ/ໜຸດດ
ຄຽມເຍາວເຮັດ	ນ. ເຕີກ່ຽນຜູ້ອ່ອນວັນ	ດ/ດດດ; ດ/ດດດ
ຄຽມຮານ	ນ. ກົມຕົວຍູ່ເຢົວ	ດ/ດດ
ຄຽມເຮັດ	ນ. ດຸມາຮ	ດ/ດດ
ຄຽມ	ນ. ທ່ານົງສາວຽຸນ	ດ/ດດ
ຄອກ	ວ. ມີຮອຍຊຸດຂາວ ໃຊ້ທີ່ຫາງ	ດ/ດດດ
ຄົງ	ນ. ເກົ່ອງດືອນບໍ່ອັນກັນອາວຸ່ມມີຮູ່ປອຍ່າງກາບກລັວຍ,	
	ດັ່ງ ກໍ່ວ່າ	ດ/ດດດ
ດັ່ງຖາ	ວ. ເຫດຸຈຸນ, ເພຣະເຫດຸໂຄເລ່າ	ດ/ດດ
ຄານສບປັບການ	ນ. ເກົ່ອງໃຊ້ສຳຫວັບດາບສ	ດ/ດດ; ດດ/ໜຸດດ
ຄານສເພດ	ນ. ເພດດາບສ	ດ/ດດດ

คำสัน្តิ	น. คำบทภูมิ	๔/๗๙; ๑๐/๒๐๙
คำสัน្តิเพท	บ. เพศคำบทภูมิ	๑๓/๒๖๑
คำรา	น. คำ	๖/๑๘๗
คำเนียน	ก. คำหนี่	๑๑/๒๑๙
คำตอิยสาวิก	น. สาวักภูมิของเดียร์ดิร์	๑๓/๒๗๕
คำดู	น. วันชั้น-แรมของเดือน	๔/๙๑
คำเรอกยต	น. ยศอันเกริกไกร	๔/๗๔; ๑๓/๒๖๐
คุรุக	น. ม้า	๑๓/๒๗๑
คุรุคราช	น. พญาม้า	๑๒/๒๕๒
คุรุยังค์	น. ตนตรี	๒/๑๓; ๑๓/๒๖๐
คุสิตกาวสกานทิพยวาส	น. สวรรค์ชั้นคุสิต	๑๐/๒๑๙
คุชณีภพ	น. การนึง	๑/๔
เคียง	ก. ตี, ทุบ, พาดลง	๔/๔๙
แคน	ว. ผีจุดขาว ๆ อัญตรองศีรษะหรือหน้า	๔/๑๐๙
คง	ก. ไม้เครื่องเรือนที่วางทับบนรอด	๔/๑๓
คงควร	น. วาระที่ ๓, ครั้งที่ ๓	๖/๑๓๒; ๑๓/๒๕๙
หันหน	น. เจ้าน้ำที่ฝ่ายเดินเรือ	๙/๑๖๙
คง	น. ไม้ไผ่ที่จักบาง ๆ สำหรับผูก, นัดหรือ拴สิ่งต่าง ๆ	๔/๑๐๓
คงด	ก. กัด, ต่อย	๔/๙๑
คงไฟ	ว. ไฟ ๆ, โหน่ง ๆ	๔/๑๐๗

ครัวด	ว. สูง, ชั้น	๕/๑๐๘
คระกอย	น. กอต	๑๑/๒๓๓
ครະຄາກາວ	น. ตุลาการ, ผู้พิพากษา	๕/๔๙
ครเนตร	น. พระอินทร์	๑/๗; ๗/๑๔๒; ๑๒/๗๗๕
ตะละ	สัน. เปรีบ, เนม่อน	๕/๙๐
ตັນຫາ	น. ความอยากมี ๓ อย่าง คือ การตั้นหา ความอยาก ในการคุณทั้ง ๕, กວตั้นหา ความอยากที่ประกอบด้วยความเห็นผิดว่าตน และสิ่งที่เป็นของตนเป็นของยังมีอยู่ตลอดกาล วิภาตั้นหา ความอยาก ที่ปฏิเสธภาพ คือ ความอยากของผู้ที่เห็นว่าตายแล้วสูญ	๕/๑๐๑
ตาบ	น. เครื่องประดับคอหรืออก	๑๑/๒๒๓
ตິມຮາບສີ້ນ	น. ราชสีห์ท่านหญ้าเป็นคากหาร	๗/๑๔๕
ເຕາມໜັກ	น. ตอม່ອ, ຕະມ່ອ คือเสสັນ ฯ ที่ใช้ค้าหรือจຸນພື້ນເຮືອນ	
		๕/๑๐๓

ໂຕມຣ	น. หอกชัด, หอกແທງເທ້າຫ້າງ	
		๑๑/๒๓๖; ๒๔๓; ๑๓/๒๗๒

ໄຕຮັບພິຈາກາວ	น. ວິທຍາກາຣີ້ພະເວທທີ່ ๓ ໄດ້ແກ່ ອຸປະເວ,	
	ຢັ້ງເວທ, ສາມເວທ	๓/๓๖; ๑๓/๒๕๐

ໄຕຮັກ	น. ກາພ ๓ คือ การກັກ ຮູປັກ ອຽປັກ	๕/๑๔๓
ໄຕຮັກສັນນິວາສ	น. ໂລກທີ່ ๓ ອັນເປັນທີ່ຍູ້ຂອງສັກ ອື່ນ ການໂລກ	

ໄຕຮັກ	ຮູປັກ ອຽປັກ	๑๐/๒๑๐
ໄຕເວທ	น. ເວທທີ່ ๓ (ດູ ໄຕຮັບພິຈາກາວ)	๑๓/๒๗๐
ດກດ	ว. ຈານ	๑๑/๒๔๓

គំពារិបាយ

៣៨២

កាហ្វេ	ក. ខ័ណ្ឌ, ចាំរង	១៤/២៥៦
តាមពេទ្យមេត្រ	ន. គុកបាទគីដុំណែន	៣/៣៥
តើន	វ. គុន, លើន, សុង	៨/១៤៥; ១១/២៥០
បីពិមេត្រ	ន. ព្រាមណជូនិងឈុំ	៧/១៤៣
ទរីក	វ. ចាត់រាយ	៥/៩១
ទរុក	វ. អំនកំល៉ែ, អំនឡោ	៥/៩២
ទរាមគននៃ	វ. កំល៉ែគននៃ	៨/១៤៥
ទរាមរក	វ. កំល៉ែនារក	៨/១៤៣
ទរាមយី	វ. កំល៉ែរុន, សុយីរាម	៣/៦០; ១០/២៥១
ទរាមសេវយ	វ. កំល៉ែនាកិន	៥/១៤៥
ទីធម្មាគិ	ន. ខាតិកុញ្ញិកាជន	៦/១៤១
ទីធម្មី	វ. ជូនិកាជនពីសុំខ្សោយ, តាបេក្ខិកាជន	៥/៩២; ៦/១៣១
ទីធមក	វ. ជូនិកាជន	៥/១០៣
ទីធមារយ	ន. ភាពិយាយជូនិកាជន, ព្រាមណ	៥/៩១
ទិវាបីមេត្រ	ន. ព្រាមណផែក	១០/២៥១
ទិន្នន័យ	ន. ស៊តវ់សែងហោះ	៨/១៤៥; ២/១៥
ទិសាមអំគុំទរ	ន. បានសែងផែរំ	១១/២៥១
ទិសទរម	ន. ឯកពិធីរាជរាយ ១០ គីឡូ ១. បានៗ ទរុយិនិ នៅក្នុងការព្រារជាមុន និងការព្រារជាមុន ២. សិលោ ទរុយិនិ នៅក្នុងការព្រារជាមុន ៣. បិវិជ្ជាគក ទរុយិនិនៅក្នុងការព្រារជាមុន និងការព្រារជាមុន ៤. ឯករាជ ទរុយិនិនៅក្នុងការព្រារជាមុន	

๕. มัททะ ทรงมีพระอักษรยาศัยอ่อนโนยin ๖. ตปะ ทรงยินดีในการ
ขัดความช้า ๗. อักโภะ ไม่ทรงกริวโกรธโดยใช้ริสัย ๘. อวิหิงสา
ไม่ทรงเบียดเบียนไฟร์ฟ้าประชาน ๙. ขันติ ทรงตั้งมั่นอยู่ในขันติ-
ธรรม ๑๐. อวิโรชนะ ไม่ทรงประพฤติผิดขาวรีตประเพณีอันดึงงาม

๑๐/๒๖๔

ทศนัช	๙. มือหงส์สินธุ	๑๒/๒๖๔
ทศนัชโโนหาน	๙. ชุมนุนหงส์สิน, กระพุ่นมือหงส์สอง	๑๓/๒๖๕
ทศพล	๙. พระพุทธเจ้า, ผู้ทรงผลญาณ ๑๐ ประการ คือ <ol style="list-style-type: none"> ๑. ฐานานุรักษานญาณ ปรีชาทำหนดรูปฐานะและอรูปนา คือเหตุที่ควรและ ไม่ควร ๒. วิปากญาณ ปรีชาทำหนดรูปผลแห่งกรรม ๓. สัพพัดถ ความนีปฏิปทาญาณ ปรีชาทำหนดรูปทางไปสู่ภูมิทั้งปวง ๔. นานา- ชาตญาณ ปรีชาทำหนดรูปชาตแท้ของสรรพสัตว์อันเป็นต่าง ๆ กัน ๕. นานาชีมุตติกญาณ ปรีชาทำหนดรูปอักษรยาศัยของสรรพสัตว์ ๖. อินทรีย- ปิโภปริยัตตญาณ ปรีชาทำหนดรูปความยังห้อยแห่งอินทรีย์ของสรรพสัตว์ ๗. ภานาทิสังกิเลสาทิญาณ ปรีชาทำหนดรูปอาการเครัวหมองเป็นต้น ของ ธรรมมีผ่านเป็นอาทิ ๘. บุพเพนิวาสานุสสติญาณ ปรีชาทำหนดรະลึก ชาติหนหลังได้ ๙. จุตุปปاتญาณ ปรีชาทำหนดรูปจุติ (ตาย) และอุปบัตติ (เกิด) ของสรรพสัตว์ ๑๐. อาสวักขยญาณ ปรีชารู้จักทำให้สั้นอาสวะ กิเลส 	๑/๕, ๖
ทศพิชสุคนธ์	๙. ไนหอม ๑๐ อย่าง คือ ๑. นุลคันธะ ราหอกhom ๒. สารคันธะ แก่นหอม ๓. เมกคุกันธะ กระพี้หอม ๔. ตาคันธะ เปลือกหอม ๕. บ๊บปภิกันธะ สะเก็หอม ๖. วลคันธะ ยางหอม	

๗. บัตตคันธะ ไบหอน	๘. บุปผคันธะ ดอยหอน
๙. ผลคันธะ ผลหอน	๑๐. สัพพคันธะ หอมทุกอย่าง
๑๑. ทศมาส	๑๒. สิบเดือน
๑๓. ทศเสวคันธ์	๑๔. ไม้หอน ๑๐ ย่าง (ดู ทศพิชสุคันธ์)
๑๕. หอดทฤษฐ์	๑๖. มองเห็น
๑๗. ทักษิณประเทศ	๑๘. ช้างขาว
๑๙. ทักษิณหตด	๒๐. แพนขาว, มือขาว
๒๑. ทักษิณวัฏ	๒๒. การเวียนขาว
๒๓. ทกทิน	๒๔. วันชั่วร้าย, วันฤกษ์ไม่ดี
๒๕. ทันตหตด	๒๖. กลวยงาช้าง
๒๗. ทันทิน	๒๘. แก้วชนิดหนึ่ง
๒๙. ทบทราบ	๒๙. เครื่องประดับอก
๓๑. ทศันข	๓๒. น้ำหักสิน, มือหักสอง
๓๓. ทศ้านการ	๓๔. เห็น
๓๕. ทศ้านนุตตริยธรรม	๓๖. ชาร์นคือการเห็นอันยอดเยี่ยมอันได้แก่การเห็น
๓๗. สัตตบุญ	๓๘. ๗/๑๓๕
๓๙. ทานธุระ	๔๐. การบำเพ็ญทาน
๔๑. ทานปัญญา	๔๑. อัจฉริยภาพที่ยืนตื้นทางทาน
๔๓. ทานพนิกร	๔๔. หมู่อสูร
๔๕. ทานมลทิน	๔๖. มงคลของทาน
๔๗. ทานราคิน	๔๘. เครื่องเคร้าหมายของทาน
๔๙. ทานาธิบดี	๔๙. ผู้เป็นเจ้าทางทาน

มหาเวสสันดรชาดก

๓๘๕

หมาย	ก. ถือ	๑๑/๒๔๗
หารูณ	ว. ร้ายกาจ, คุร้าย	๑๓/๒๔๙
ท้าวสหัสสันย์	น. ท้าวพันหา, พระอินทร์	๔/๗๙
หาสกุรรยา	น. เมียเสื่อมทาง	๔/๘๙
ทิมัพรา	น. ห้องพ้ำ, อากาศ	๑๙/๒๔๙
ทิมัพรคล้านนา	น. ที่สุดแห่งห้องพ้ำ, บนห้องพ้ำ	๑๐/๒๑๖
ทิมัพรยวโรกาส	น. แสงสว่างอันสวยงามบนห้องพ้ำ	๒/๑๙
ทิมคณา	น. ผุ้งนก	๙/๑๔๙
ทิมวงศ์	น. พรานมณ	๙/๑๔๙
ทิมคงควิสัย	น. ผู้เป็นพราหมณ์ตามวิสัย	๖/๑๗๑; ๗/๑๕๐
ทิมพรหมณ	น. พราหมณ์ซึ่งเป็นผู้เกิดสองหน	๕/๑๐๑
ทิมากร	น. หมู่พรหมณ	๕/๗๒; ๕/๙๙; ๑๑/๒๔๒
ทิมากร	น. หมูนก, ผุ้งนก	๗/๑๕๐; ๘/๑๑๙
ทิมาชวงศ์	น. พรานมณ	๕/๑๑๕
ทิมาชาติ	น. พรานมณ, ผู้เกิดสองหน คือ หนหนึ่ง เกิดจาก มาตรา หนที่สอง เกิดจากพิธีศาสนा	๕/๙๙; ๑๐/๒๑๖; ๑๑/๒๓๐
ทิมาเชษฐ์	น. พราหมณผู้สูงอายุ	๕/๑๐๕
ทิพพิรุณชารา	น. สายฝนทิพย	๑๐/๒๔๗
ทิพยกรรณ	น. หุทิพย	๘/๑๙๑
ทิพยอักษรเทเวศร	น. เทวรากผู้มีตาทิพย, พระอินทร์	๕/๑๑๙
ทิพยนิเวศน์	น. ท้อยอันเป็นทิพย, วิมาน	๒/๑๓; ๑๒/๒๕๔
ทิพยเนตร	น. ตาทิพย	๘/๑๙๑

ສັບຖານີບາຍ

ຕະຫຼາດ

ທີ່ພຍນຸປ່າລາວຜົມ	ນ. ດອກໄນ້ທີ່ພຍ້ອັນສາຍສົດງາມ	៩/២០៥
ທີ່ພຍໂກຄ	ນ. ໄກສະຫຼັບຫຼັກທີ່ພຍ້	១០/២១៤
ທີ່ພຍຮສວັງ	ນ. ນ້າບວິສຸທີ່ຈຸນ້າທີ່ພຍ້	១១/២៣៣
ທີ່ພຍສົມຜັກ	ນ. ສົມຜັກເບື່ອນທີ່ພຍ້	១១/២៣៤
ທີ່ພຍສຸກນອຮສົດຮາ	ນ. ນ້າຂອນທີ່ພຍ້	១១/២៣៥
ທີ່ພຍສຸທຫາວນາຄົມ	ນ. ອາຄຽມໃນປ້າຊີ່ງເປັນທີ່ພຍສົດຮາອັນບວິສຸທີ່, ອາຄຽມ ທີ່ເຫັນເປົ້າປະກາດ	១១/២៣៦
ທີ່ພຍໄສຢາສົນ	ນ. ທີ່ບຽນທີ່ພຍ້	១/៧; ៣/៤៥
ທີ່ພຣັດນມາລາ	ນ. ດອກໄນ້ທີ່ພຣັດ	២/១៦
ທີ່ພາກຮ	ນ. ພຣະອາທິທີ່, ພົງກໍທີ່ພາກຮ = ວົງກໍພຣະອາທິທີ່	
		៣/៤៥; ៦/១២១; ៧/១៨៦; ១០/២៣១
ທີ່ວົງຄຕ	ກ. ໄປສູ່ໂລກທີ່ພຍ້, ໄປເກີດບົນສວຽກ, ຕາຍ	១០/២១៨
ທີ່ວັງນິເວັສນ໌	ນ. ທີ່ພຍວິມານ	១០/២១៩
ທີ່ວາກຮ	ນ. ພຣະອາທິທີ່	១០/២១៧
ທີ່ວາກຮ	ນ. ກລາງວັນ	១១/២៣៤
ທີ່ວາຮາຕີ	ນ. ວັນຄືນ	៥/១០៥
ທີ່ສຳຄຣ	ນ. ທີ່ສຳຕ່າງ ຖ	១០/២១០
ທີ່ສຳຄລ	ນ. ທີ່ສຳຕ່າງ ຖ	១១/២៣៥
ທີ່ສຳກາຄ	ນ. ສ່ວນແຫ່ງທີ່ກ	៦/១៨៧
ທີ່ມຂາຕີ	ນ. ສັກວົ່ວເລື້ອຍຄລານ	១០/២០៥
ທີ່ນຽມຮານ	ນ. ພຸງາເສື່ອເໜື້ອງ	១៣/២៧៦

ทุกุลพัสดร	น. ผ้าเนื้อดี	๑/๒
ทุกิจวาร	น. ครังที่ ๒, วาระที่ ๒	๑๓/๙๕๘
ทุมา	น. ไม้ค่าง ๆ	๖/๑๒๖
ทุมาชาติ	น. ต้นไม้	๖/๑๒๗
ทุรศพนม	น. เช้าที่อยู่ใกล้	๑๐/๙๐๗
ทุเรศ	ว. จำบาก, นำสมเพชร	๔/๑๖
ทุเรศกันดาร	ว. หงส์กลหงส์กันดาร	๔/๑๐๘
ทุษฐิต	น. จิตที่คิดร้าย	๔/๑๑๖
ทุตกรรม	น. การทุต	๔/๑๑๗
ทุรสถาน	น. สถานที่อันห่างไกล, บ่า	๗/๑๔๖
เทพโภสี'	น. พระอินทร์	๑/๒๑๖
เทพทอง	น. ชื่อเพลงชนิดหนึ่ง	๑๑/๙๔๐
เทพนารี	น. นางคนตัวยิ่งที่เป็นสมมติเทพ	๔/๘๑
เทพนิกาย	น. หมุเทพยาดา	๓/๔๑
เทพยคานิกร	น. หมุเทวดา	๘/๑๗๒
เทพารักษ	น. เทพตามดูคุณครองรักษาสัตว์	๔/๑๙๕
เทวนฤมิต	ว. เทวดาเนรมิตให้	๗/๑๕๘
เทวนัญชา	น. คำสั่งของเทวดา	๔/๗๙
เทวราชสุราธิบดี	น. เทวราชผู้ยิ่งใหญ่บันสรวรรณ์, พระอินทร์	๑๐/๒๑๖
เทวราชสุราฤทธ	น. เทวราชผู้ทรงเทวฤทธิ์	๑๑/๒๒๐
เทวยุบล	น. เทวัญชา, คำสั่งของเทวดา	๙/๑๙๖

ศัพทากลีบาย

๓๘๙

ເຫວັດານສຸຮາລ້ຍ	ນ. ເນືອງສວຽບ	៥/໭໬
ເຫວົດສຣ	ນ; ວ. ຜູ້ຢືນໃຫຍ່ກ່າວເຫວາດ	១០/២១៧
ເຫວັດ; ເຫວົດ	ນ. ເຫວັດຜູ້ໃຫຍ່	៥/១៨១; ៥/២០៥
ເຫີຍຢ່ອມ	ວ. ແລ້ວດ້ວຍ	៥/១៤៥
ໂໂໂສ	ນ. ຄວາມໂගຣັ	៥/១៧៧
ໄທອີຣານ	ນ. ກົຊົວຍິ່ນຜູ້ຢືນໃຫຍ່	៥/៥៥
ອົງຖຸນທຄຍາ	ນ. ອົງໝາຍ (?)	៥/៥១
ອຮມິນ	ນ. ແຜ່ນດິນ	១០/២១៨
ອຮມ	ນ. ແຜ່ນດິນ	៥/១០៦; ៥/១៧៩
ອຮມມິກອີບເສຣ	ນ. ຜູ້ເປັນໃຫຍ່ທີ່ຕົງອູ້ໃນຂຽນ, ກົຊົວຍິ່ນຜູ້ທຽບຂຽນ	៥/១០៦
ອຮສ	ນ. ແຜ່ນດິນ	១០/២១៧
ອຖຸສັດໄຕຣສຸລີ	ນ. ຜູ້ມີມືດີໂຕໄຕຣສຸລີ, ພຣະອິຫວາງ	៥/១៨៨
ອັງຄູາຫາວ	ນ. ຂ້າວປາລາອາຫາວ	១២/២៥៣
ຮັມຈັກກັບປົວຕົນສຸຄຣ	ນ. ຊຶ່ງສູ່ຮຽນແຮກຫຼືເຫັນກັນທີ່ແຮກທີ່ພະພຸທອງຄໍ ທຽບແສດງໄປປະບຸດໆຢູ່ຈົວຄີຍກິບນຸ່ງ	១/១
ອາຕີ	ນ. ແຜ່ນດິນ	១០/២១៦
ອຸດົງຄ	ນ. ຂ້ອປະນິບຕີເພີເສຍສໍາຫວັນນະເທາກີເລສົມ ៣ ອຍ່າງ ສືບ ១. ປັ້ນສຸກົລົກັກ; ២. ເທົ່າວິກັກັກ; ៣. ປັ້ນພາຕິກັກ	ດີອອກຕັ້ງສຸກົລົກເປັນວັດ
		ດີອີເພີງໄຕຣຈົວເປັນວັດ
		ດີອີເຫີຍວິນທນາຕເປັນວັດ

๔. สปทาน Jarvis กะ	ถือเที่ยวบินทบทาตตามแกนเป็นวัตต์
๕. เอกาสนิกังกะ	ถือนั่งฉัน ณ อาสนะเดียวเป็นวัตต์
๖. ปั๊ดบีมทิกังกะ	ถือนั่นเฉพาะในกรอบเป็นวัตต์
๗. ชลปั๊จจากติดกังกะ	ถือห้ามภัตต่อเมืองนานาชาติไม่ถูกยกหลัง
เป็นวัตต์
๘. อาร์คูนิกังกะ	ถืออยู่บ้านเป็นวัตต์
๙. รุกขมูลิกังกะ	ถืออยู่โคนไม้เป็นวัตต์
๑๐. อัพไกคาสิกังกะ	ถืออยู่ในที่แข็งเป็นวัตต์
๑๑. ไสสานิกังกะ	ถืออยู่บ่าซ้ำเป็นวัตต์
๑๒. ยดาสันดิติกังกะ	ถืออยู่ในเสนาสนะตามที่ห่านจัดให้เป็นวัตต์
๑๓. เนสซซิกังกะ	ถือการนั่งเป็นวัตต์ (เว้นการนอน) ๕/๑๑๒

ចំណាំរក	ន. គរុណាឌី	១១/២៤៣៩
នគរាម	ន. ឱ្យុនមេ, ឱ្យុនមេ	៤/៥៥
នគិនទរ	ន. ឱ្យុនមេ	៤/៨១
នភកៅ	ន. ឱ្យកៅ ៥ ប្រព័ន្ធរក គីវ មេខុរ, ពុំពិម, នរកត បុងរាគម, កូរុណី, និត, មុកតា, ពេទាយ និងឪពុុរី	៦/១២៤២
នអរត័ណ៍	ន. ឱ្យកៅ ៥ ប្រព័ន្ធរក (ជូ នភកៅ)	១១/២៤៣៩
នភកត	ន. ពោងដ៏, օភាស	១/៣
នភាត	ន. ពោងដ៏	២/១៦
នភាកាស	ន. ពោងដ៏	១/២; ៦/១២៤២ - ៧
នរាវិបិណ្ណ	ន. ឈុមគន, កម្លើទិរី	២/២៩; ៣/៥៥
នរាវិបិណ្ណ	ន. ឃឹងឲលុំ ឲលុំគន, កម្លើទិរី	៣/៥៥

នរាជិប់ស្ត់	ន. ជូបីនិងក្រុងក្រាល, កម្រិតវិទ្យា ៣/៦៥; ១០/២០៨
នរាជិរាជ	ន. កម្រិតវិទ្យាបៀវិកក្រុងក្រាល
នរានិករ	ន. អូមុនុមី, អូមុកន
នរារត្យនិប់ស្ត់	ន. កម្រិតវិទ្យាបៀវិកក្រុងក្រាល
នរាជិបិឌិយ	ន. ជូបីនិងក្រុងក្រាល, កម្រិតវិទ្យា ៤/១៦៥
នរារត្យនិមេកស្រែ	វ. ជូបីដែលបានបង្កើតឡើងដោយរាជរាជន, កម្រិតវិទ្យា ៤/៩៣
នរាតុក	ន. ជូបីនិងក្រុងក្រាល, កម្រិតវិទ្យា ៣/១៨៨; ១៣/២៧៥
នរោនទេស្សរ	ន. ខាងក្រោមជូបីនិងក្រុងក្រាល, កម្រិតវិទ្យា ៤/១៧២; ១១/២៩៧; ១២/២៥១
នរេស្ត់	ន. ជូបីនិងក្រុងក្រាល, កម្រិតវិទ្យា ១១/២៣០
នរេស្តូរ	ន. ជូបីនិងក្រុងក្រាល, កម្រិតវិទ្យា ២/២៦
នរុញ្ញកុង	វ. ប្រាសាខាកុង
នរុណាទ	ន. សិះកិកកំណែ
នរុប់ស្ត់	ន. ជូបីនិងក្រុងក្រាល, កម្រិតវិទ្យា ៤/១១៧; ៦/១៩១
នរាណ	ន. ហោដាក់
នរុកិត្យ	ន. កុង
នរ៉ាតា	ន. លាន ១/២; ៣/៤៥; ៤/១៦១
នរ៉ាតានាល	ន. លានជូបីនិងក្រុងក្រាល
នរ៉ាពេរី	ន. កាលុងប្រាសាខាការណ៍រៀបចំផែនិក ១៣/២៦២
នរ៉ាយា	ន. គោរព ១០/២០៣
នរ៉ាគិនទេរ	ន. ខាងក្រោមជូបីនិងក្រុងក្រាល, កម្រិតវិទ្យា ៤/៤៥
នរ៉ារិរត្យន	ន. នាងកៅវ ១០/២០៣

นิค伽หก	๑. ผู้นิยมชื่นชู, ผู้ใช้ภาษาหยาบ	๕/๘๗
นิค伽หกพระมหาณ	๒. พระมหาณผู้ถือการชื่นชู เป็นพระมหาณเจ้าพากหนึ่ง ในพระมหาณเที่ยม ๑๐ จำพาก พระมหาณเที่ยม ๑๐ จำพากนั้น คือ	
๑. เวชพระมหาณ	พระมหาณที่ประกอบอาชีพทางเป็นหมอยา และหมอดี	
๒. ทาสกัมการพระมหาณ	พระมหาณที่ประกอบอาชีพด้วยการรับใช้พระ- ราชานหรือมน้ำยามาตรย์ เมื่อันทาสและกรรมกร	
๓. นิค伽หกพระมหาณ	พระมหาณผู้ถือการชื่นชู คือ ถ้าลงได้ไปยืนขอทานอยู่บ้านใครแล้ว จะต้อง ชื่นชูรับกวนเจอกันได้ ถ้าไม่ได้จะไม่ยอมหนี แม้จะตายก็ยอมตายที่นั่น	
๔. ชาณุมาตกพระมหาณ	พระมหาณขอทานด้วยการแต่งตัวสกปรก มอง- มอง เหมือนคนชุดคอไม้ในไร่ในนา	
๕. วานิชกพระมหาณ	พระมหาณที่ประกอบอาชีพค้าขาย	
๖. กุญุมพิกชนปิติพระมหาณ	พระมหาณที่ประกอบอาชีพและครองเรือนเหมือนกุญุมพีและครบดีทั่วไป	
๗. โคงาตกพระมหาณ	พระมหาณที่ทำหน้าที่รับจ้างตอนโคและฝ่าโค	
๘. โคงปลาลความมตถ-	โคงพระมหาณ พราหมณ์ที่ทำการคีย์ด้วยพากเพือค้า ด้วยการช่วยพา	
๙. ขามดงหรือหางเปลี่ยว	ขามดงหรือหางเปลี่ยว และเรียกค้าจ้างเหมือนนายโคงปลาล และโจรปล้น	
๑๐. นา-	บ้าน	
ปกพระมหาณ	พระมหาณที่มีอาชีพเป็นพราบบ่า	
๑๑. นา-	ปกพระมหาณ พราหมณ์ที่ประกอบอาชีพด้วยการทำห้มนต์ให้อาบ กัน	
เสนียคจัญไร		๕/๑๐๔
นิต	๑. แบบแผน, ประเพณี, กฎหมาย	๑๓/๒๖๐
นิทรา	๒. ความหลับ	๕/๒๐๑
นิทรารามณ	๓. อารมณ์หลับ, ความหลับ	๕/๑๕๑
นิเทศ	๔. ชี้แจง, บอก	๖/๑๙๑

សំណើជាបាយ

៣៩២

និរាង	ន. ពីតប្បុកខ្សែ	១/៦
និរាមធត	ក. ស្រែង	១១/២៤០
និរាស	ក. ចាកបែ, ប្រាសាខាក ៣/៦១; ៥/១០៦; ៧៣/២៤១	
និរាសក៍	ក. ប្រាសាខាករួយ	៥/១០៥
និរាសយក	វ. ប្រាសាខាកឈុ, វិរិយក	៥/១០៥
នវាសសភាន	ន. ពីប្រាសហំ, ពីអូយ៉ែ	២/១២
និវេស៊ីន	ន. វង, ពីអូយ៉ែ	៣/១២
លេកប៉ានមបារមី	ន. បារមីគឺការអកបារមី	១១/២៤៥
លេកប៉ានមបំរុះតុលបារមី	ន. បារមីគឺការអកបារមីបានស្តុងស្តុក	១០/២៤៨
នៅវត្ថុន៊ីន	ន. កេវា ៤ ប្រាសក (តុ នុពេក)	៤/១៧២
នើយរិទ្ធេ	វ. ដូរីមីរិទ្ធេ, ឲ្យមីគាមិក	៧៣/២៤៥
នើយរាយ	ន. សើយកីកក៉ែង	១០/២៤៣
នងកមិតការមាត	ន. គុកប៉ាពុង	១០/២៤៣
នគិនទរបិទ	ន. បិគុជីយីនិលី	១១/២៤៥
នអទរ	ក. តិនិបែ	១២/២៤០
នអទរតី	ន. តិនិបែ	១២/២៤៥
នអនុងតុ	ន. តុលុងពោះ	៤/៧៣
នអទរិយុមាត	ន. តុលុងពោះអង្គភាព, តុលុងខ្លីអង្គភាព	
		១០/២៤៥
នអទរេស	ន. អង្គភាព	១២/២៤៥
នអទលូយុខា	ន. រូយពោះ	៤/១៦៣

บัพชาชนีกรรม	น. การเนรเทศ	๒/๒๖; ๑๑/๙๓๕
บรมขันกากิบดี	น. พวงราชบิคิ	๑/๓
บรมไทย	น. ผู้ยิ่งใหญ่, กษัตริย์	๔/๗๙
บรมนิเวศน์	น. ท้ออย่าศัยอันเลิศ, วัง	๑/๒
บรมพุทธชาธิวาส	น. ที่ประทับอย่าศัยของพระพุทธองค์ผู้ประเสริฐ ๑/๑	
บรมโลกนาถสำราสดา	น. พระราสดาผู้เป็นที่พึ่งผู้ประเสริฐของชาวโลก, พระพุทธเจ้า	๑/๒
บรมครีสตุคต	น. พระนามพระพุทธเจ้า	๑/๒
บรมจตุรัณ	น. เครื่องบูชาด, ที่นอน ๒/๑๙; ๕/๑๒๐๑; ๑๓/๒๒๓	
บรมศาลา	น. ศาลมุงด้วยใบไม้ ๔/๘๐; ๑๓/๒๕๙	
บรมพิตเบศ	น. นักบัวผู้ชนะกิเลส	๑๐/๒๐๗
บรมพิชพิธ	น. พิธีของนักบัว	๔/๗๘
บรมพิชເພົ່າ	น. ເພົ່າກົບບາງ	๓/๖๒
บรมพิศสัย	น. ເຫດກູເຂາ	๖/๑๒๒
บริจัก	ก. ສະໄໝ	๑๑/๒๒๘
บริจาริกา	น. นางบำเรอ	๑/๑๐
บริภາຊ	ก. ຕັດພົ້ອ	๕/๘๙
บริภາຊ	ก. ຕັດພົ້ອ, ຕ່ອວ່າ	๓/๔๔; ๕/๑๖๓
บวรวິໂຍຮສ	ນ. ລູກຮັກຜູ້ประเสริฐ	๑/๑๐
บวรวິຖຸສີຕ	ນ. ເກົ່າງປະດັບອັນລັກໍາ	๒/๑๙
บังແທຮກ	ນ. ເກົ່າງສູງອຍ່າງໜຶ່ງ ສໍາຫວັນໃຈໃນວັນແທພື້ນ หลวงງຽມປ່າງຄລ້າຍທາລນີ່ຕ່າງ	๑๑/๒๕๓

ศัพทาชินาย

๓๕๔

บังพระสุริเยก	น. บังสูรย์ คือ เครื่องสูงอย่างหนึ่งสำหรับใช้ในรั้วบวน แห่งพิธีหลวงรูปคล้ายบังแวง	๑๑/๒๔๗
บังอร	น. เด็กที่กำลังน่ารัก	๘/๑๗๙
บัณฑุกมพลศิลา	น. อาสนะพระอินทร์ซึ่งเป็นแผ่นหินสีเหลือง ตุ่ๆผ้ากันผลเหลือง	๘/๑๔๙
บัณฑุสุรุมฤคินทร์	น. บัณฑุราษีที่ ราชสีทั้นนี้มี ๔ จำพวก คือ ๑. ติตสีเหลือง มีสีแดงคล้ายหยาดแห้ง กินหยาดเป็นอาหาร ๒. บัณฑุสีเหลือง มีสีเหลืองคล้าย ใบไม้เหลืองหรือสีโคล กินเนื้อเป็นอาหาร ๓. กaphสีเหลือง มีสีดำคล้ายโโค่ด กินหยาดเป็นอาหาร ๔. เกสรสีเหลือง มีสีขาวบาง แดงบ้าง กินเนื้อเป็น อาหาร (ดูรายละเอียดในเรื่อง)	๘/๑๔๖
บัณฑูร	น. คำสั่งเจ้านายหรือเพทเจ้า	๑๐/๒๑๖
บัลลังก์รัตนสิงหาสัน	น. บัลลังก์แก้วอันเป็นราชอาสน์จำหลักรูปสิงห์	๑๑/๒๒๓
นาทบงสุ	น. ละอองพระบาท	๑๐/๒๑๕
นาทมลิกากร	น. เหล้าข้าวເຜົ້າ	๑๑/๒๒๓
นายศรี	น. พิธีเรียกชัวญ	๑๑/๒๓๓
ນິຫາ	ກ. ເບີຍດເບີຍນ	๔/๗๙; ๑๑/๒๒๐
บุตรหารบวิจาคมพากาน	น. การบวิจาคมพากและເນື່ອນທານ	๒/๒๒๓
บุตรวิໄໂຄ	น. การผลัดพรางໄປของลูก	๘/๑๔๑
บุปປชาຕີ	ນ. ດອກໄຟ	๒/๓๓
บุປປາ, บุປປາຫາຕີ	ນ. ດອກໄຟ	๑/๖; ๖/๑๔๙

บุพนิมตร	๙. ลางที่บอกเหตุขึ้นก่อน	๑/๗; ๘/๑๕๓
บุรณะนจ	๑. อันทำให้เกิดทรัพย์	๕/๕๗
บุรพะเพณี	๒. ประเพณีแต่ก้าลก่อน, ประเพณีโบราณ ๑๑/๒๖๓๖	
บุริน	๓. บุรี, เมือง	๓/๓๖
บุรุหโภ	๔. ข้ออับลักษณ์ของคนนี้ ๑๙ อย่าง คือ ๑. พลังป่าทะ เท่าไน่ๆ และคดหึ่งสองข้าง ๒. อัหันจะ เล็บกุดทุกเล็บ ๓. ไอพัทธบีดเทิกะ ปลีน่อองทุ่ ยานหย়อนลงอย่างน่าเกลียด ๔. ทีมุตตโรภูวะ ริมฝีปากบน ยาวบีดริมฝีปากล่าง ๕. จปะ เวลาพูดมีน้ำลายไหลเป็นยางยืด ๖. กพาระ เขี้ยวงอกออกพันปากเหมือนเขี้ยวหมู ๗. ภัคคนาสิกะ จนูกหักฟุบนำซัง ^๑ ๘. กุมโภหาระ ห้องป่องเป็นกระเบาะหน้อในญี่ ๙. ภัคคบีภูวี สันหลัง หักค้อมกดโงง ๑๐. วิสมจักุ ตาเหลี่ยม ข้างหนึ่งเล็กลึก ข้างหนึ่งใหญ่ ๑๑. โลหมสสุ หนวดเคราหอยานแข็ง สีดุจลาภทองแดง ๑๒. บริตเกะสะ ^๒ ผอมโรงเรหงดังสีล้านแห้ง ๑๓. วลีนะ เนื้อย่น มีเส้นเอ็นสะพรึงเป็นแคว ^๓ ไปหัวหัว ๑๔. ติลกາหตะ มีต่อมแมลงวันและตุกระดังโรยเมล็ดงาหัวหัว ๑๕. บึงคละ ตาเหลือกเหลืองดังตาแมว ๑๖. วินตะ ร่างกายคดค้อมในที่ ^๔ ๓ แห่ง คือ คอ หลัง สะเอว ๑๗. วิกภูวะ เท้ากรา คือเท้าหงส่องเหลือง เกระเกร ๑๘. พรหายะ ชนตัวยาวหอยานดังขันหมู	๘/๑๘๑
บุเรชต์	๙. ชาติก่อน	๑๐/๒๑๗
บุษบง	๑๐. ดอกบัว, ดอกไม้	๘/๑๖๓; ๑๑/๒๒๓
บุษบามาลีปุ่มเนต	๑๑. ดอกบัว	๘/๑๖๕
บุษโนรา	๑๒. แก้วโนราลีขาว	๖/๑๒๒
บุชาภัยท	๑๓. บุชาไฟ	๕/๕๙

ເບີງຈຳພຣະມ, ເບີງຈິດພຣະມ ນ. ບ້ວຍ ຊື່ ຄື່ ບ້ວຍຂາວ, ບ້ວຍເຢົາ, ບ້ວຍຂາບ

บัวแดง บัวเหลือง

୬/ଶାନ୍ତି; ୮/ରତ୍ନ

ເບີງຈົກສົກກົດກັດທີ່ ນ. ເກມງອງຮາງຊາງໄກໂກຕ ແລະ ອ່າຍ່າງ (ດູກກົດກັດທີ່)

୧୩/ଅ୬୦

ເບີນຈາກຄ

๙. การให้วัพร้อมด้วยองค์ ๕ (ดูเบลุงจางกประดิษฐ)

8/85

ເບີງຈາກຄວິດຮູປ ນໍາຮູປລັກນະໂນ້ນດ່ານພວອນດ້າຍອົງກໍ ຂົວ ພມງານ,
ເນື້ອງນາມ (ຄົວເໜີກແລະ ຮິມີຟີປັກແດງນາມ) ພັນງານ, ຜິວງານແລະ ວ້າຍງານ
(ທຽມວ່າຍ) ៥/១៤៥

ເບີນຢູ່ຈາງຄວຸງເຍັກ ນ. ດນຕົວອັນປະກອນດ້ວຍອອກົດ ៥ ກື້ອ.ກ. ທ່າງນາລີ ນມາຍ
ເຖິງ ១. ອາຕະຕະ ກລອງຍາວທຳເດືອນ ២ ວິດຕະ ຕະໂພນ ៣. ອາຕະຕະວິດຕະ
ບັດທາງວົວ, ລໍາມະນາ ៤. ມະນະ ມັ້ອງ, ຈາບ, ຂຶ້ງ ៥. ສຸວິວະ ປື້ນ, ຂຸ່ມ, ແຕຣ
໬. ທາງໄທຍ ນມາຍເຖິງປີພາຫຍົກເຮືອງທ້າ ມີ ២ ຜົນດົກໂອ ຜົນດົກເບາໃຫ້ເຄີ່ນລະຄຽ
ພື້ນເມືອງ ຜົນດົກທັນກີໃຫ້ເລີ່ມໃຫ້ໂຂນອຍ່າງທຳນິ້ງ ຜົນດົກເບາ ມີມື້ ១ ທັບ ២ ກລອງ ១
ຂໍ້ອົງເບີນເຄົ່າງໂກງທໍາງໜະ ១ ຜົນດົກທັນກີມື້ ១ ວະນາດ ១ ຜັ້ນວາງ ១ ກລອງ ១
ໂທນໜ້າກົດໄພນ ១

୧୭ / ମାତ୍ରା

เบญจรงค์ประดิษฐ์ น. การกราบไหว้พร้อมด้วยองค์ ๕ คือ กราบลงโดยให้ เข่า ๒ มือ ๒ และศีรษะ ๑ จุดลงกับพื้น ๑๗/๑๔๕

ເບີນຈາກຄົກທີ່
ນ. ຕິດປະກອບດ້ວຍອົງກໍ ດັບປະກາດ
ມ່າສັດວ່າ ເວັນຈາກລັກທຽພໍ ເວັນຈາກປະຫຼຸດຜິດໃນການ ເວັນຈາກພູຖ່າ
ເວັນຈາກຕື່ມສຽມເນຣຍ

ໂນກບຽງພຣະ ນ. ຝົນພິເຕຍນີ້ແດງ ๑/๑

โนกบรัสสันต์วัสดุสิกรรม	น. สายฝนใบกรพรรษ	๑๒/๒๕๕
ปฏิภาณ	น. ผู้รับทาน	๙/๑๕๓
ปฏิสนธิ, ปฏิสนธิมาติ	น. การเกิด (ในห้องน้ำตา)	๒/๑๒; ๓๙
ปฏิสันดาด	น. การต้อนรับ มี ๒ อย่างคือ ๑. อาโนสปฏิสันดาด ต้อนรับด้วยอาโนสกิลส์ช่อง ๒. ธรรมบปฏิสันดาด ต้อนรับด้วยธรรมบ	
		๔/๑๑๘; ๑๒/๒๕๖
ปฏิสัมภิทา	น. ความรู้แก่ความเข้าใจเช่น ๔ คือ อัตถปฏิสัมภิทา ความรู้แก่ความในผล หรือความหมายของสุภาษิต, ธรรมบปฏิสัมภิทา ความรู้แก่ความในเหตุหรือสภาพธรรม, นิรุตติปฏิสัมภิทา ความรู้แก่ ความในรุกติศาสตร, ปฏิภานสัมปนิสัยภิทา ความรู้แก่ความในทางไห พริบ	๑/๑
ปฐมยาม	น. ยามที่ ๑ แห่งราตรี	๙/๒๐๐
ปณิธานวาย	น. คำปรารถนา	๑/๕; ๑๐/๒๕๒
ปณิพ	น. แผ่นเดิน	๓/๕๓; ๑๓/๒๕๓
ปณิเวศ	น. พรช้อที่ ๑	๑๐/๒๕๗
ปทุมชาติ, ปทุมฯ	น. ดอกบัว	๓/๖๑; ๑๘๑
ปโยชรอลงกร	น. เครื่องประดับด้าน	๑๓/๒๖๕
ปราหารกรรม	น. การเป็นชู้ส์เมียทาน	๑๐/๒๕๘
ปรนกช	น. ผ้ายตรงข้าม, ศัต្រ	๑๐/๒๕๘; ๑๒/๒๕๖
ปรมต์	ว. อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งยวด	๔/๖๙
ปรมต์ตามวิ	น. บำรุงขันสูงสุด	๔/๙๙; ๑๑/๒๕๙

ปรมาภิเบกษา	น. การอภิเบกษาอย่างประเสริฐ, การได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า	๑๑/๒๕๗๙
ปรมาภิเบกษาสมโพธิ	น. การได้รับปรมาภิเบกษาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า	๑๐/๒๕๑๘
ปรมาภิเบกษาสมโพธิญาณ	น. การอภิเบกษาคือบรรลุถึงญาณที่ให้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า	๑/๑
ปรมาภิเบกษาศรีวิสุทธิสมบัติ	น. การได้ปรมาภิเบกษาในศรีวิสุทธิสมบัติ, การได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าอันเป็นการดำรงอยู่ในวิสุทธิสมบัติคือพระนิพพาน	๑๑/๒๕๘๙
ปรมาภิเบกษาลัมโพธิพุทธญาณ	น. บัญญาการมีชั้นสูงสุด คันจะให้สำเร็จพระปรมาภิเบกษาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า	๑๐/๒๕๑๕
ประเมณฐปภินิบติ	น. ข้อปฏิบัติชั้นสูง	๕/๙๙
ประเมณฐสิกขา	น. สิกขาร้อนยอดเยี่ยม	๕/๙๑
ประกิต	ก. ประดับ, ประกอบ	๒/๑๘
ประณต	น. น้อมไหว	๑๓/๒๕๔๕
ประทักษิณ	น. การเวียนขวา ๒/๑๓; ๕/๑๐๕; ๑/๑๓๙; ๑๓/๒๕๕๙	
ประทุม	ก. นอน	๑๑/๒๕๒๒
ประทุษร์	ก. ทำร้าย	๕/๙๔
ประทุษร์โภหกัณฑ์	น. การทำให้ช้ำ, ลงอาญา.	๕/๑๑๗
ประดักประเดิด	ว. ยุ่งเกินจำเป็น, วุ่นราวยไป	๓/๕๓
ประคำช	ว. คำชา, เลา	๑๑/๒๕๑๑
ประเดียง	ก. เพดียง, บอกเป็นนัยให้รู้	๕/๙๑

ประพาง	๙. แก้วชนิดหนึ่ง	๖/๑๙๒
ประพาพพรรณ	๑. มีสีแดงอ่อนเหมือนแก้วประพาง	๗/๑๔๖
ประพาส	๒. เที่ยวไป, ไปพักแรม	๕/๑๐๗
ประภัสสร	๓. สีเพรวพร้าว	๖/๑๙๒
ประยุรวงศ์บริวัติ	๔. เครื่องญาติ	๑/๑
ประเวศ	๕. เช้าไป	๔/๗๔
ประสิก	๖. ให้, ให้สำเร็จ	๔/๗๘
ปราชัยศ	๗. พ่ายแพ้	๑๐/๒๑๘
ปรามาส	๘. ลูบคลำ, จับต้อง	๑๙/๒๕๑
ปราโมทย์	๙. ชื่นชมยินดี	๑/๒
ปรารามก	๑๐. วิตก, รำพึงเบิ่ง	๓/๖๑
ปริภากษา	๑๑. การตัดพ้อ, การต่อว่า	๔/๑๙๕
ปริโภสาน	๑๒. ที่สุด, ข้อสุดท้าย, ตอนจบ	๑/๑
ปริวัติสีเวศ	๑๓. กลับเพศเป็นหญิง, นาจะเป็นหญิง	๔/๗๖
ปฤម្មារក	๑๔. หลัง	๒/๓๐; ๗/๑๔๖; ๘/๑๗๐
ปลาด	๑๕. หนีไป	๔/๗๔
ปลิโพธ	๑๖. ความกังวล	๔/๑๙๒
ปัวตนาการ	๑๗. ความเป็นไป, ๑. ศอกลง	๑/๓; ๑๓/๒๗๕
ปักษชา	๑๘. อกต่าง ๆ	๔/๗๗
ปักษชาทิชากร	๑๙. หมุนแก, ผุ้งแก	๔/๘๐
ขอกชี	๒๐. อก	๖/๑๙๙
ป้อจนิก	๒๑. ศัตรู, ข้าศึก	๑๐/๒๑๘

ข้อความตร	น. ช้าคึก, ศัตว	๕/๑๑๒; ๑๒/๒๔๘
ข้อคุณนาการ	น. การต้อนรับ	๑/๒; ๑๒/๒๕๑
ข้อสัญญา	น. เวลาไกลรุ่ง	๙/๑๕๑; ๙/๒๐๐; ๑๑/๒๒๒
ข้อนิปรมตสอนารมี	น. บำรฟืชันยอครังสุดห้าย	๙/๑๘๓
ขัญจูบุนนิมตร	น. ถางบอกเหตุให้รู้ก่อนที่เทวดาจะมา ๕ ประการ คือ <ol style="list-style-type: none">๑. ทิพยมalaที่ประดับวิมานเที่ยวแหง๒. พัทธงศรัหมง๓. เหงื่อไคลให้ลากรักแร้ทั้งสองข้าง๔. ผิวพรรณหนมนมองไม่ผ่องใส๕. เปือยหน่ายในทิพยาสน	๑/๗
ขัญจอมหวานทีธาร	น. แม่น้ำใหญ่ ๕ สาย	๑๐/๒๑๐
ขัญจอมหวานบริจาค	น. การบริจาคของสำคัญ ๕ อย่างคือ ๑. ชนบบริจาค สละทรัพย์เป็นทาน ๒. อังคบริจาค สละอวยขะเป็นทาน ๓. ชีวิต- บริจาค สละชีวิตเป็นทาน ๔. บุตรบริจาค สละลูกเป็นทาน ๕. ภริยา- บริจาค สละเมียเป็นทาน	๕/๑๖๐
ขัญจวักศีริภิกขุ	น. กิษรุพวง ๕ รูป คือ อัญญาโภโณทัญญา, วัปป, ภัททิยะ, มหานาม, อัลลัช	๑/๑
ขัญจุป่าทานขันธ	น. ขันธ์ ๕ อันเป็นอารมณ์แห่งอุปทาน ได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังชาร และวิญญาณ	๑๓/๒๗๕
ขัญพิน	น. แผ่นดิน	๕/๑๗๑
ขดพ., ปฐพ.	น. แผ่นดิน	๑/๓๓
ขทมราษ	น. แก้วชนิดหนึ่ง	๖/๑๒๓
บันดสกุณเทวราช	น. พญาผีป่า, เทพารักษ์, นกผี	๕/๑๑๕

ชื่อ	น. ไม้เครื่องเรือนส่วนบนมีลักษณะเป็นแผ่น ๆ อยู่	
หลังคาเรือนตัดหือรือจั่ว		๕/๑๐๓
ป่า	น. สตั่วครึ่งนาครึ่งบกชนิดหนึ่ง	๖/๑๒๗
ปาริชาต	น. ไม้สวรรค์	๙/๑๗๙
บดุนรินทร์	น. บิดาผู้เป็นขอมคน, พระราชนิพักดี	๘/๑๗๔
บดุรุจก	น. องค์บิดา, พ่อ	๓/๔๔
บดุราษ	น. พระราชนิพักดี	๘/๑๔๔
บดุเรศ	น. บิดา	๘/๑๖๓; ๑๓/๒๕๘
บดุบุตร	น. ลูกรัก	๕/๙๙
บดุบุตรท่านบารมี	น. บารมีคือการให้ทานลูกรัก	๘/๑๕๕; ๙/๒๐๕
บดุบุตรมกุฎาภรณ	น. การให้บุตรที่รักเป็นยอดทาน	๙/๒๐๕
บดุปรมาย	ร. อันเป็นที่รักใคร่เพลินใจ	๕/๑๑๙
บดุไพรส	น. โหรสมผู้เป็นที่รัก	๘/๑๕๐; ๑๒/๒๕๓
บลันธนาการ	น. เครื่องประดับ	๒/๑๕
บุโรหิต	น. อาจารย์ที่ปรึกษาทางนิติปัจจะเพณีของนายตัวริบ	
		๕/๑๑๖; ๑๑/๒๓๓
เบ็น	ก. ร้องด้วยความคบันช่องใจ	๘/๑๗๑
ปีอกกมฤกมาศ	น. ลูก gwang thong	๘/๑๕๔
ปีอกกมฤค	น. ลูกแห็ง	๘/๑๖๒
ผากกร	น. พวงคอ ก้มไี้	๙/๒๐๐
ผากกาญจน์โภกมล	น. ดอกบัวทอง	๑๑/๒๒๓
ผากเกสธ	น. เกสรคอ ก้มไี้	๖/๑๙๙

ศัพทารชบาย

๔๐๒

ผลกระทบ	น. คงไม่สีทอง, คงไม่งาม	๒/๓๓; ๔/๖๗
ผ่อง	ว. บรรจง, งดงาม	๔/๗๔
ผอม	ก. นอน	๕/๙๐๑; ๑๑/๙๑๑; ๑๓/๙๖๓
ผันผาย	ก. ไป	๑๒/๙๕๐
ผู้สุภาพรุณ	ว. หมายช้าทารุณ	๔/๗๔
ผลิติก	น. ผลอันเลิศ	๑/๑
ผลผลลัพธ์	น. ผลไม้อ้อยใหญ่	๕/๑๘๖
ผลึก	น. แก้วชนิดหนึ่ง	๖/๑๒๓
ผ่านพิภพ	น. พระเจ้าแผ่นดิน, ก. ขันครองราชย์	๕/๑๐๖
พยายาม	ก. เผย, ตรัส	๑๑/๙๒๕
พงพนส์	น. ป่าดงพงพี	๕/๑๐๗
พจนานุกรม	น. ถ้อยคำ	๑/๑๐; ๑๑/๙๒๕
พจนานุสรณ์สุ่นหrovath	น. ถ้อยคำยังไไฟเราหน่าระลึกถึงอยู่เสมอ	๑๑/๙๓๖
พนม	น. ภูเขา	๕/๑๘๖; ๑๑/๙๔๒
พนมมาลา	น. พุ่มดอกไม้	๑๑/๙๔๐
พนส	น. ป่า	๒/๓๒; ๕/๑๙๙
พนสพนนหมาย	น. ป่าข้าล้ำเนาไฟร้อนสวยงาม	๕/๑๑๙
พนาคร	น. แคนบា, ราวน้ำ	๔/๙๖; ๑๐/๙๑๐
พนาลี	น. บ่า, ราวน้ำ	๓/๖๒; ๕/๑๐๗; ๑๓/๙๗๒
พนาวน	น. บ้าใหญ่	๕/๑๙๘
พนาวาศ	น. ราวน้ำ, บ่า	๒/๓๒
พนาวาส	น. อ่าวสาบា, วัดบ่า, ที่อยู่บ่า	๕/๑๙๓

หนาเวศ	น. ราวดี	๒/๓๔; ๙/๑๙๗; ๑๑/๔๓๕
หนาสเนท	น. บ่าซึ้ง	๖/๑๘๗
หนเนจร	น. ผู้เกี่ยวไปในป่า, พรานป่า	๔/๗๘; ๑๒/๔๔๗
หนยัคช	น. เสือโคร่ง	๙/๑๔๖; ๙/๑๖๔; ๔/๑๙๖
พยัคฆ์อัมมาภรณ์	น. อาการหนังเสือโคร่ง	๖/๑๘๔; ๑๑/๔๔๑
พยัคฟ	น. เสือโคร่ง	๑๐/๔๑๐
พยัญชนา	น. กับข้าว	๓/๖๔
พยามปีกามณฑล	น. ดวงรัศมีฟูงออกประมาณ ๑ วา	๑๓/๔๗/๗
พยุหะ	น. กระบวนทพ	๑๓/๔๓๗
หยุหยาตรา	น. กระบวนทพ	๑๑/๔๔๑
พยุหผล	น. กระบวนทพ	๑๑/๔๓๙
พระมหาธรรมย	น. การประพฤติดุจพระมหาธรรม, ความประพฤติอันประเสริฐ	๕/๑๑๙
พระมหาธรรมยิทธิ	น. พิธีประพฤติพราหมณธรรมย	๑๐/๔๑๕
พระมหาธรรมยิทธิ์ภาน	น. การประพฤติพราหมณธรรมย โดยวิธีเจริญภาน	๑๑/๔๓๔
พระมหาธรรมิกวัตร	น. ข้อประพฤติแบบพราหมณธรรมย	๑๐/๔๐๗
พระมหาธรรมิวasa	น. การอยู่ประพฤติพราหมณธรรมย	๑๐/๔๑๙
พระมหาบุตร	น. ลูกพระมหาธรรม, พระมหาณ	๙/๑๔๐
พระมหาพรต	น. ข้อปฏิบัติของพระมหาธรรม, การทำเพื่อภูมานเพื่อเป็นพระมหา	๔/๔๔
พระมหาวงศ์	น. วงศ์พระมหาธรรม, พระมหาณ	๕/๙๒, ๙๙

ព្រមវិស័យ	ន. ព្រមទារយ៍	១២/២៩១
ព្រមគេទិន្នន័យ	ន. វិជាពារីសិកាសត្រ	២/២១
ព្រមអេក្រិត	ន. ទំនាក់ទំនង	៥/១១៨; ៨/១៨៣
ព្រម	វ. ឃលូ, ក្រោងឃលូ	៥/១០៧; ១១/២៩៨
ព្រមអិមវេត	ន. ប៉ានិមធម៌នីកវ៉ាងឃលូ	១១/២២ ២-៨
ព្រមតាម	ន. ករចកចោរ, គុណភាព	៣/៦៣
ព្រមរាយ	ន. តម	៥/២០០
ព្រមអ៊ីនិ	ន. ព្រមអ៊ីនិ	៥/៩៦
ព្រមខ្លាតិ	ន. គុណឈើ	៣/៤២
ព្រមធមិនាន	ន. វិមាបនគុណឈើ	៧/១៤០; ១១/២៩១
ព្រមខាត, ព្រមខាតិ	ន. គុណឈើ	៣/៤២; ៨/១៨២
ព្រមខាលគាហ័រ	ន. គុណឈើនិងគាហ័រ	៥/១៩៤
ព្រមគារយ៍	ន. ខារយ៍កែ, ព្រមអ៊ីនិ	២/២១; ៥/១០៨
ព្រមាភិក	ន. ដូចរាយការណ៍	៥/៤១
ព្រមាភិកធមក	ន. គារិយាយការណ៍	៥/១០៣
ព្រមិងត់	ន. ធម៌ងត់, ព្រមអ៊ីនិ	៥/៩៤
ព្រមិនាមិនិញិក	ន. ពេកដោព្រមអ៊ីនិ	៥/១០៤
ព្រមិនិក	ន. ពេកដោ, ព្រមអ៊ីនិ	៥/១០១
ព្រមិតាសត្រ	ន. ិសិកាសត្រ	៥/១១៨
លូនទទ	ន. ទានាគុណឈើ, ទានារាយ	២/១៨
ព្រមិនប្រតិកសាខាប្រជុំទូរស័ព្ទ	ន. ទានា ន ហេតា គីឡូ ផ្លូវ, លូនា,	
	គុណឈើ និងលូនា	៥/១០០

ผลกรรม	น. การ เช่น, การ สั่ง เวiy	๔/๑๑๕
พสุชา	น. แผ่นเดิน	๑/๓; ๒/๑๔
พสุชาธาร	น. แผ่นเดิน	๗/๑๔๗
พสุชาธาร	น. แผ่นเดิน ๔/๙๙; ๑๑/๒๖๑; ๑๒/๒๕๕	๔/๑๔๗
พสุชาต	น. พื้น แผ่นเดิน, แผ่นเดิน	๔/๑๑๑, ๑๑/๒๖๘
พสุนธรรมชาติ	น. แผ่นเดิน	๑๐/๒๑๓
พหลจตุรัค	น. ทหาร ๔ เหล่า (ดู จตุรังคเสนา)	๑๒/๒๕๕
พหลบหจร	น. กระบวนทหารเดินเท้า, ทหารราก	๑๑/๒๔๔
พหลพยุหยาตราช	น. กระบวนทพย้อนหนาแน่น, กระบวนทพย้อนเข้มแข็ง	๑๒/๒๕๗
พหลหสติน	น. กระบวนทพช้าง	๑๑/๒๓๙
พหลสต	ว. ผู้เดินได้พั่งมาก, ผู้คงแก่เรียน	๔/๙๙
พ้อเบื้อ	น. พ้อตัว, พ้อบังเกิดเกล้า	๔/๙๐
พกตร	น. หน้า	๖/๑๓๙
พกตรปีริมณฑล	น. ดวงหน้า, ใบหน้า	๔/๑๔๗
พกตรา	น. หน้า	๓/๑๒
พัรินทรเทวราช	น. พระอินทร์	๑๑/๒๔๙
พันธนาการ	น. การ ของ จำ, การ ผู้ คุม ตัว	๑๑/๒๔๙
พาซี	น. ม้า	๓/๔๗
พาณร	น. ลิง	๗/๑๔๖
พารา	น. เมือง	๒/๑๖; ๓/๖๑-๖๔

ភាពា	ន. ឆ្លង	៨/១៩១; ១១/២២៣
ភាពរកទាន, ភាពរកទាន	ន. ការថ្វីខែងរាយនៃការការ ២/១៩,២៦; ៥/២០៤	
ភាពរករីយ	ន. រីយរាយនៃការ	៨/១៩៣
ភាពអុត្តិ	ន. គ្រឿងប្រចាំឆ្នាំខេន, ទូនព័ន្ធផេន	១១/២២៣
ភាពឱ្យរ	វ. នកការសាន្តា	៨/១៩១-២
ភាពដែតុបាម	ន. ស៊ត្រវិថោទុរាយ	១០/២០៧; ១២/២២១
ភាពមុត្ត	ន. ស៊ត្រវិរាយ	២/៣៣; ៧/១៣៤
ភាពមុត្តុណានិករ	ន. ឃុំស៊ត្រវិរាយ	២/៣៣
ភាពមុត្តុតុបាម	ន. ស៊ត្រវិថោទុរាយ	១២/២៤៦
ភាពមុត្តុរាប	ន. ធម្មតាស៊ត្រវិរាយ, រាជសីទ់	
		៨/១០៨; ៨/១៣១; ៩/១៨៧; ១១/២២៣
ិនីក៍រើនីតីន	ន. កលុងកៅវាំសំរួបប្រកាសិយធម៌	១៣/២៦៨
ិនីតាស៊ត្រ	ន. តាំរាបិទិយសក្រាម	១១/២៤៤
ិនិតមារ	ន. ជូនុជនមារ, ព្រះពុទ្ធភោះ	៣/១៤
ិនិតិម៉ី	ន. ទោនុជននេះ	៣/៦៣
ិនិតកាយុជនគមាត់	ន. ទូកិនិតកាយុជនគមាត់	១៣/២៦២
ិនិតមារា	ន. សាយធម៌	១១/២៣៦
ិតាប	ន. ការរោះឱ្យ, ក. រោះឱ្យ	៣/៦២; ៨/៨៩
ិសុំទិនិនុវត្ត	ន. វង់ព្រះនិនុវត្តជាក្រុងរិសុំទិនិនុវត្ត, ព្រះពិនិត្យ	៨/១៦៩
ិអក	ន. នក	៦/១២៩, ១១/២៤៤
ិុទការក	ន. ចរណមីទាំងឱ្យសំរើជាបៀនព្រះពុទ្ធភោះ បារាំងរាន	
		៨/៩៨

พุทธการกิจ น. การบำเพ็ญบารมีธรรมอันจะทำให้สำเร็จเป็น

พระพุทธเจ้า

๑๐/๒๑๖

พุทธบัณฑรค์

น. วงศ์พระพุทธเจ้าผู้ชั้นนำ, พระโพธิสัตว์ ๕/๗๙

พุทธพงศ์

น. วงศ์พระพุทธ, พระโพธิสัตว์ ๒/๑๔

พุทธภูมิ

น. ภูมิธรรมแห่งพระพุทธเจ้า ๒/๑๕

พุทธธรรมสัสรายก

น. ราชสมบัติคือความเป็นพระพุทธทัณ ๑๐/๒๑๒

พุทธเวไนย

น. ผู้ที่พระพุทธองค์โปรดให้บรรลุนรรคผลได้ ๕/๑๐๔

พุทธทางกร

น. พระโพธิสัตว์ (หน่อพระพุทธ) ๒/๑๒

พุทธทางกฎหมาย

น. กษัติริย์ผู้เป็นหน่อพระพุทธเจ้า, กษัติริย์โพธิสัตว์

๒/๑๘

พุทธทางกฎหมายราชินี น. กษัติริย์หน่อพระพุทธเจ้า, กษัติริย์โพธิสัตว์

๑๐/๒๑๓

พุทธทางกฎหมายประเพณี น. ประเพณีหน่อพระพุทธเจ้า, ประเพณีพระโพธิสัตว์

๑๓/๒๙๔

พุทธทางกรพิธี

น. ประเพณีพระโพธิสัตว์ ๑๐/๒๑๕

พุทธทางกฎหมายมหาสัตว์

น. พระมหาสัตว์ผู้เป็นหน่อพระพุทธเจ้า ๑๐/๒๑๒

โพธิญาณ

น. ญาณที่ให้สำเร็จเป็นพระพุทธ ๒/๑๔; ๔/๑๕๓

โพธิสมการ

น. บารมีธรรมะเพื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ๔/๑๕๓;

๑๓/๒๗๔

โพธิสัตว์

น. ผู้บำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระพุทธเจ้า ๒/๑๗

โภนพ

น. บ้าสูง, บ้าหึบ ๔/๙๙

โภยม

น. อกาศ, เมฆ, ห้องฟ้า ๑/๑๕๐

ໂພຣໂດກ	ນ. ນກໂພຣດກ	໬/໑ໜ້າ
ໄຟທູຮົ່ງ	ນ. ແກ້ວໜີດທິນ	໬/໑ໜ້າ
ໄຟຣົນມ	ນ. ບໍ່ເຂາ	໤/ໝ່າ
ໄຟໂຣຈົ່ງ	ນ. ຮຸ່ງເວືອງ	໬/໑ໜ້າ
ໄຟສາລົ່ງ	ນ. ບໍ່ເຂົ້າ	໩/ໝ່າ
ຝາກ	ນ. ໄໄໝໄທ໌ສັບໃຫ້ເປັນແຜ່ນແບນສໍາຮັບປຸ້ພື້ນເວືອນ ອຢ່າງກະຕານ	໨/໑ໜ້າ
ກມວ	ນ. ແມລົງກູ່, ແມລົງຜົງ	໬/໑ໜ້າ
ກຣຄາ	ນ. ສາມື, ຜັວ	໭/ໝ່າ
ກວັດຄພຣໝ	ນ. ພຣາມນັນສຸດກພ, ອກນິງສູພຣໝ	໭໐/ໝ່າ
ກັກໜີ, ກັກໜາ	ນ. ຂາທາງ	໬/໑ໜ້າ; ໨/ໝ່າ
ກັກກັບ	ນ. ກັບເຈົ້າ ໜ້າຍດຶງກັບປ່ັນຈຸບັນແນ້້ງມີພຣະພຸທນເຈົ້າ ນັບເກີດໃນໄລກ ຊ ພຣະອງຄ. ດຳວ່າ “ກັບ” ໜ້າຍດຶງອາບຸຍອງໄລກ ນັບເຕີດນັ້ນ ຈານສັນໄລກ ມີຫຼືເປັນ ລ ຄືວ ອ. ສາຮກັບ ມີພຣະພຸທນເຈົ້ານັບເກີດ ອ ອົງຄ ໢. ມັດທັກັບ ມີພຣະພຸທນເຈົ້ານັບເກີດ ໂ ອົງຄ ຖ. ວຽກັບ ມີພຣະພຸທນເຈົ້າ ນັບເກີດ ອ ອົງຄ ອ. ສາຮມັດທັກັບ ມີພຣະພຸທນເຈົ້ານັບເກີດ ຊ ຮູປ ຊ. ກັກກັບ ມີພຣະພຸທນເຈົ້ານັບເກີດ ອ ອົງຄ ລ. ສຸງລູກັບ ເປັນກັບປ່ວງ ໄນມີ ພຣະພຸທນເຈົ້ານັບເກີດ	໭/ໝ່າ
ກັກຕານຸໂມທາ	ນ. ກາຮແສດງຄວາມຍິນດີໃນກາຣໄດ້ລັນກັກຕາຫາງ	໭/ໝ່າ
ກັສຄາ	ນ. ສາມື	໨/ໝ່າ - ໤; ໨/ໝ່າ
ກັສໜີ	ນ. ທຸລີ, ຜຸນ	໭/ໝ່າ
ກັສມຸລື	ນ. ຂີເດ້າ	໨/ໝ່າ

ภายนอก	น. พระอาทิตย์	๙/๑๔๘
การทวายโคตร	น. โคตறารามณ์ขอทาน	๖/๑๓๑
การทวายเพศ	น. เพศพราหมณ์ขอทาน	๑๑/๒๔๗
กฎบัตร	น. นาค, งูใหญ่	๔/๑๖
กฎกิจ, ภัตตกิจ	น. การกินอาหาร	๙/๑๓๔
ภาริน	น. แมลงภู่, แมลงผึ้ง	๙/๑๙๕
ภชาลังการ์ภรณ์	น. เสือผ้าและเครื่องประดับบวรดา	๑๓/๒๖๔
ภูมิคุกภรณ์	น. ผ้าและอาภรณ์	๑๒/๒๕๑
ภิกขากาจ	น. การเที่ยวหาอาหาร การบิณฑบาต	๑/๑; ๕/๘๙
		๙/๑๕๙
ภินทนาการ	น. การพัง, การแตก, การหัก	๑๐/๒๓๓; ๑๑/๒๒๒
ภินเนชกรรมภรณ์	น. การออดกบ瓦ซ	๕/๑๑๙
ภิมุขมาตโดยดม	น. มุขอัมมาตยกผู้ใหญ่	๑๒/๒๕๑
ภัยโยภาน	ว. ยิ่ง ๆ ขึ้น	๑๐/๒๑๖
เกตรา	น. เรือ	๙/๑๖๙
เกร	น. กดอย	๔/๗๔
โภไกมไหศรียะ	น. โภคสมบัติและราชสมบัติ	๑๑/๒๓๑
โภวทิกชาติ	น. ชาติพราหมณ์	๕/๙๒
มกุฎพงศ์พุทธจักร	น. วงศ์กษัตริย์ผู้เป็นพระโพธิสัตว์	๑๑/๒๒๐
มกุฎวิเรต	น. มงกุฎเพชร	๑๓/๒๖๕
มกุฎโนมี	ว. ผู้เป็นปีนปักเกศ	๕/๑๑๗
มงคลรุम	น. โ蒙ครุ่ม คือ การเล่นมหรสพอย่างหนึ่งในงานหลวง	
		๑๑/๒๕๐

អងគគលកបែនទរ	ន. ច៉ាងពវរទៀនេះ	១២/២៩៣
អងគតននាកណនាគេនទរ	ន. ធម្មាច៉ាងកៅវមេគល	១៣/២៦១
អណ្តាប	ន. គុកដីម៉ឺនិគីនេះ	៩/២០០
អទុរពុប្ររាង	ន. ពេបុណ្ណាយីនិពេរាង	១០/២១៥
អទុរម៉ែត្រ	ន. លេខិនវសនរូយ	៦/១២១
អទុរសារី	ន. នាយរូយ	៦/១២៧
អនិមាតា	វ. ឯកឱ្យប័ណ្ណ	៨/១៦៣
អនិភិត្តន៍	ន. ការព្រាសនានៅីឡូ	១/៦
អនិភិតិ	ន. ការព្រាសនាល់ីឡូ, ការធ្វើប្រាសនា ៥/៩៨	
អនិរត	ន. ីូប្រាសនា, ការព្រាសនាល់ីឡូ ១/៦; ១០/២០៨	
អនិតិត្ត	ន. ពិនិត្យសិទេស	៦/១២៣
អនិវិត្តន៍	ន. ការព្រាសនាល់ីឡូ	៦/១២៨
អយុទ្ធទរ	ន. ធម្មប្រកបុងនកឃុំ	១២/៣
អយុទ្ធទ	ន. ឯកឃុំ	៣/៤២
អរលិខិត្ត	ន. ធម្មទិនិមិត្តកម្មិយទាម	៥/១០៦
អរលិនិកភាព	ន. តារាងទិនិមិត្តកម្មិយទាម	៥/១០៦
អរគមន៍រគ្រាល	ន. ការងារនៃរគ្រាល	៥/១៦
អរគការណិក	ន. ហេតាការណិក	៨/១៧៣
អរគារងារ	ន. ការងារ	៦/១២១
អរគារងារគេត្ត	ន. ការងារកំណត់	៥/៦៨; ៨/១៨២
អរគារឈើ	ន. ការងារ	៦/១២៣
អរគារិនិក	ន. ឯកឱ្យទេដា	
អរគុណមាតិ	ន. នេះ, សំគុំបា	៥/១១២; ៨/១៤៦